

- Vpišite se v
komunistično partijo.
- Obnovite člansko
izkaznico za leto 1971.

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

UREDNIŠTVO in uprava: 34131 Trst,
Ul. Capitolina 3 - Telefon 744046, 744047

DOPISNIŠTVO za goriško pokrajino:
34170 Gorica, Ulica Locchi, 2
Telefon 24-36

NAROČNINA: Letna 1000 lit., polletna 550
lit. Poštni tekoči račun: Trst 11/7000

Obnovljena izdaja - Leto XXII. - Štev. 17 (763)

TRST - 30. novembra 1970

Posamezna številka 50 lit

Petnajstrednik
Quindicinale
Sped. in abb.
post. Gruppo 11

Ob robu razprave o deželnem proračunu

Deželni svet je dva tedna razpravljal o proračunu za leto 1971. Medtem je določen tisk skušal prepričati javnost, da je gospodarski položaj ugoden. V resnici pa je položaj neugoden in celo kritičen. Da je tako potrjuje tudi dejstvo, da se je v zadnjem času zmanjšalo število zaposlenih, da se nadaljuje izseljevanje, da se kmetijstvo nahaja v obupnem stanju in da nekatera področja dežele in tudi Trst gospodarsko nazadujejo.

Komunisti so jasno povedali svoje mnenje. Opozorili so na stvarnost in nakazali smernice za izhod iz sedanjega položaja. Pri tem niso prezrli nekaterih novosti proračuna. Sprejeli so na znanje, da proračun upošteva nekatere predloge komunistične skupine, da so predvideni večji izdatki za nekatere socialne dejavnosti itd. Kljub temu pa se ni mogoče pozitivno izreči o proračunu. Dejstvo je, da se politična usmeritev skupin, ki vodijo deželno upravo v bistvu ni spremenila.

«Poskus, da bi prikazali, da je proračun za leto 1971 bolj odprt in bolj socialen od prejšnjih proračunov — tako je med razpravo poudaril svetovalec Dušan Lovriha — se je ponesrečil. To je bilo neizbežno, saj je tudi to proračunski produkt politike preteklosti. Ni znakov, da bi imela celotna leva sredina politično voljo, ki je potrebna za pristopitev k reševanju socialnih in ekonomskih problemov, za izvajanje reforme, ter da bi imela namen iti naproti ljudskim množicam.

Deželna vlada še ni pristopila k ustrezni politiki za reševanje problemov Trsta. Mnogo javnega denarja je dežela namenila pospeševanju zasebnih iniciativ in za infrastrukture. Toda vse to ne spremeni položaja. Navkljub vsemu Trst nazaduje, kar potrjuje tudi zmanjšanje števila prebivalcev (Trst ima letos 3942 prebivalcev manj kot jih je imel leta 1966!). Nazaduje tudi število zaposlenih (5.979 oseb manj kot leta 1963!).

Industrijska cona se po uradnih podatkih razteza na področju, ki meri skupno 1.156 hektarov. Toda uradni podatki ne povedo, da so tu všteta tudi področja, na katerih so zrasla nova stanovanjska naselja in da so na njem tudi nekatera stara naselja. Pod industrijsko cono spada tudi naftovodni terminal (150 hektarov), ki pa ni industrijski objekt. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj bo nastalo na nadaljnjih 200 hektarih industrijske cone.

Za naftovodom je prišla tovarna motorjev. Ker ni bilo več prostora v ožjem okviru industrijske cone so morali čakati na državni zakon, s katerim je bila razširjena industrijska cona in porabili so nadaljnjih sedem milijard lit za gradnjo infrastrukture. Stroški bi bili mnogo manj-

ši, če bi tovarno gradili na ravninskem področju, tam kjer je terminal naftovoda, tisti terminal, ki praktično ne prinaša Trstu nobene koristi. Toda tovarne strojeve in Fiata ne skrbijo izdatki za infrastrukture, saj te stroške krijejo z javnim denarjem.

Kljub temu, da je nastala industrijska cona in da je prišlo do velikih in nepotrebnih stroškov, se zmanjšuje število delovne sile. Trst so zapustili tudi številni tehniki in specializirani delavci. Če bi bil položaj Trsta v resnici tako rožnat kot ga nekateri skušajo prikazovati, bi ti prav gotovo ostali doma.

Navedli smo le nekaj primerov, o katerih je svetovalec Lovriha govoril na zasedanju deželnega sveta. Toda lahko bi navedli še mnogo drugih primerov, lahko bi obširno pisali o posegih vseh naših predstavnikov v deželni svet. Toda že to, kar smo navedli, zelo zgovorno potrjuje, da se politika skupin, ki vodijo deželno upravo — čeprav se kaže v nekoliko prenovljeni obliki — v bistvu ne razlikuje od stare politike leve sredine.

Če pa bi poglobili še razpravo o vprašanih slovenske manjšine, bi seveda prišli do zaključka, da se diskriminacija na škodo slovenske manjšine še vedno nadaljuje, in bi s še večjo silo podčrtali ugotovitev, da je dežela — tudi po milostni privolitvi, da se Slovenci imenujejo s pravim imenom — še vedno daleč od tistega, kar bi morala biti.

Vprašanje predsedniku deželnega odbora

Deželna svetovalca KPI Silvano Bacicchi in Antonino Cuffaro sta naslovila na predsednika deželnega odbora Berzantija vprašanje v zvezi z bližnjim obiskom predsednika SFRJ v Italiji.

«Govori se, da bo shod v Trstu, demonstracije pa bodo tudi v Bocnu in Trentu ter, seveda, v samem Rimu.

Fašistične demonstracije zahrbtni napadi, vandalizmi, apologija fašizma se ponavljajo v času, ko večina italijanskega naroda, posebno pa še Tržačani, z velikim zanimanjem gledajo na obisk predsednika SFRJ Tita in si od njega pričakuje pozitivnih rezultatov, izboljšanja prijateljskih odnosov in sodelovanja med državama.

Zato bi radi vedeli, če bo predsednik deželnega odbora takoj posegel in dal pobudo, da se prepreči sleherni poskus fašističnega izživljanja tako v Trstu kot drugje. Pri tem velja še upoštevati, da ni mogoče več dopuščati ponavljajoče se fašistične manifestacije, ki jih oblasti s svojo pasivnostjo opogumljajo.

Interpelacija s podobno vsebino sta poslanec Škerk in senator Sema naslovila ministru za notranje zadeve.

Srečanje predstavnikov KP Italije in ZK Jugoslavije

V ponedeljek 16. novembra so se v Trstu sestali predstavniki KPI in ZKJ. Pogovarjali so se o aktualnih mednarodnih vprašanjih, medsebojnih odnosih in sodelovanju. V pogovorih so sodelovali: član vsedržavnega vodstva KPI Gerardo Chiaromonte, načelnik oddelka za mednarodne zadeve pri KPI Sergio Segre, deželni tajnik KPI za Furlanijo-Julijsko krajino Silvano Bacicchi in tajnik tržaške federacije KPI Antonino Cuffaro, član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Mika Tripalo, predsednik CK ZK Slovenije France Popit, predsednik mednarodne komisije CK ZK Slovenije Jože Smole in načelnik oddelka za mednarodne stike predsedstva ZKJ Ignac Golob.

Moško in pokončno

Žilica mi ne da miru, da bi se ne dotaknil argumenta, ki mi ga nudi tedenski tisk, čeprav se politično zavedam, da smo Pisatelj (spet se je oglasil, tokrat opraviča že nadure!) posvetili preveč prostora in mu dajali preveliko politično težo.

Vendar pa je res nekaj drugega. Da je Pisatelj izredno koristna osebnost in če bi ga ne bilo bi si ga morali omisliti takega kot je. Kajti njegov obstoj se opravičuje samo s tem, da služi vsem kot živ dokaz, kam ne kaže stopati. Dovolj je, da ga pogledam, in že me zadene ponos, da nisem z njim in bom vedno hvalil Boga, da me je rešil zablod tako, da je mednje postavil tako svetlo in vidno znamenje.

Tokrat se je Pisatelj S. N. (za nepoučene: slovenskega naroda) oglasil preko stolpcev Novega lista. Zviška, kot se preroku spodobi, je ocenil naš politični in moralni položaj.

Tako je zviška, moško in pokončno, opsoval vse, kar je preko meje v Sloveniji. Vendar mu ni bilo dovolj. Zadnje čase ga preveva zagrenjenost, da ni opravil vsega, z vsemi. Kdor ga pozna ve, kako je mučil Kardelja. Učil ga je, kot v osnovni šoli, kje naj postavlja pike in kje strešice. Pisatelj je to malenkost! Sedaj pa čuti, da ni iztrosil vseh energij in da bi moral stvari vzeti bolj celovito. «Prej ali slej bomo morali narediti sporazum z zdravim pametjem»,

Mladinska problematika

Politična dejavnost terja od nas vztrajno prisotnost na vseh področjih ter stalen vsestransko kritičen odnos do opravljenega dela

Demokratski Slovenci v Italiji radi poudarjamo, da pripada velika večina zamejskega slovenskega prebivalstva delavskemu razredu. Gre za dejstvo, ki ga z zadovoljstvom preverjamo ob volilnih uspehih delavskih strank in naravno je, da nam taki uspehi vlivajo novega zagona v političnem delovanju, svežih moči v boju za delavske pravice, za gospodarsko in kulturno osamosvojitve delavskega razreda. Velja pa opozoriti na nevarnost nasprotnega učinka, ko se namreč spričo uspehov spravljani z vestjo mirno oddahnemo, čemur pa seveda sledi trdo spoznanje, kako je težko na novo poprijeti za delo. Da sploh ne omenim slučajev, ko nam morejo občasni uspehi postati udoben izgovor za politično odsotnost. Če naj se takim neprimlikam izognemo, se moramo globoko zavedati, da terja politična dejavnost od nas vztrajno prisotnost na vseh področjih (od ozko sindikalnega pa do kulturno-prosvetnega) ter stalen, vsestransko kritičen odnos do opravljenega dela, ker nas more le tak odnos privedi do postopnega spopolnjevanja.

Spričo teh ugotovitev bi se rad dotaknil tistega aspekta naše manjšinske realnosti, za katerega menim, da ga naše politične, kulturne in gospodarske organizacije že dolgo puščajo v nemar: pri tem mislim na mladinsko problematiko. Trditev sicer ni povsem točna. Resnici na ljubo, velja omeniti, da so se od časa do časa pojavile resolucije, programske izjave, ki so obravnavale ta argument, vendar se je izkazalo, da gre za muhe enodnevnice. Vrstili so se tudi poskusi oživljanja mladinskih organizacij. Redno so bili taki poskusi jalovi, bodisi zato, ker so bili nekje umetno skrupirani in jih je mladina že psihološko odklanjala, predvsem pa zato, ker ni pobudnikom takih poskusov uspelo obogatiti svojega prizadevanja z jasnimi pojmi glede objektivnih in subjektivnih težav in dvomov, ki jih mladincu zastavlja njegov «mladeniški stan», če ga smem tako označiti. Pri tem se vsiljuje opazka, da je sicer slovenska mladina v zamejstvu vse prej kot neaktivna. To nedvomno drži, saj se vsestransko udeležuje tako v politiki kot v kulturno prosvetni dejavnosti, naravnost masovno v športu, izjemoma pa tudi na gospodarski ravni (glej KASTA). Vendar, ko pravim, da zanemarjajo naše organizacije mladinsko problematiko, hočem poudariti, da se je nihče sistematično ne loti v svoji specifičnosti in globalnosti.

V italijanskem družbenem in političnem ustroju je bistvo mladinskega vprašanja problem oblikovanja delovne sile, tako fizične kot miselne, skratka šolanja, z druge strani pa problem izkoriščanja mladinskega dela. Vrsta razlogov nas lahko prepriča, da je zadnje vprašanje daleč težje, da po kompleksnosti ne zaostaja za prvim in da je reševanje tega vprašanja *conditio sine qua non* za vsako mladinsko politiko, ki naj temelji na demokratični podlagi.

Zaposlitev okrog 15. leta pomeni za mladince telesno in duševno travmo. V letih najbujnejšega telesnega in duševnega razvoja, ko si poidelec oblikuje osebnost in ko je pač najbolj potreben vzgojnega usmerjevanja, se znajde ob stroju, ki ga veže osem ur dnevno, šestokrat ob nevdzdrnih ritmih, v nezdruhljivih prostorih, ob psihičnih napetosti zaradi strahu pred odpustom iz službe, ob stalnem gospodarstvenem izsiljevanju zaradi vajeniškega statusa. Ramumljivo je, da se v takih razmerah mladinec z največjo lahkotno odtuji kulturi v širokem pomenu besede: razredni politični zavesti ter ne nazadnje, za mladince manjšinske narodnosti, nacionalni zavesti. Z zornega kota protiasimilacijske manjšinske politike nam torej vprašanje prekinitve študija in zaposlitve zastavlja še težje naloge. Te naloge so kajpada tesno povezane z ozko sindikalno in politično zaščito mladinskega dela, so pa nje pogojene, vendar jo presegajo, ko gre za to, da z napredno kulturno politiko in, seveda, s temu primerno organizacijo preprečimo asimilacijo, ki jo pogosto spremlja moralna in politična otopelost. Taka kulturna politika pa ne sme nikakor ostati le nadomestilo za tisti drobec zavesti narodne pripadnosti, ki ga je mladi delavec zamudil, ko se je odpovedal nadaljnjemu obiskovanju slovenske šole, temveč mora narodno zavest obogatiti s tistimi vrednotami, ki so vodile ljudsko narodnoosvobodilno borbo in socialistično revolucijo slovenskega in jugoslovanskih narodov sploh, z vrednotami, ki jih slovenska šola v Italiji na žalost malodane ignorira.

Menim torej, da je problem delavske mladine ključna točka, ob kateri mora vsak, ki se zavzema za mladinsko vprašanje, preizkusiti svojo politično voljo. Mladinci ZKMI smo prepričani, da lahko postane rešitev vprašanja delavske mladine, ob spoštovanju poedinčevega političnega prepričanja, namen skupnih naporov tistih mladinskih organizacij in posameznih mladincev, ki se sklicujejo na vrednote narodnoosvobodilne borbe.

Ravel Kodrič

Črt

Na sejah občinskega sveta v Trstu

Razprava o občinskem proračunu

Iz govorov komunističnih svetovalcev

Tržaški občinski svet je na več sejah v zadnjih dveh tednih razpravljal o občinskem proračunu za leto 1971. Razprava je bila živahna in včasih precej polemična. V njej so komunistični svetovalci aktivno sodelovali.

V današnji številki objavljamo odlomke govorov štirih svetovalcev komunistične skupine.

Svetovalka Jelka Gerbec je velik del svojega govora namenila vprašanju slovenske manjšine. Uvodoma je med drugim omenila, da je po zaslugi enotnih bojov delavskega razreda in nenehnega prizadevanja komunistov prišlo do določenih sprememb v političnem besedišču vladnih strank, katere se sedaj kažejo bolj odprte pri obravnavanju manjšinske problematike. Bilo je tudi nekaj storjenega, vendar pa premalo, da bi lahko dali pozitivno oceno. »Vsekakor smo še daleč — je poudarila govornica — od dejanske uveljavitve pravic slovenske manjšine. Krivdo za to je pripisati tudi sporom med zmernimi silami in naprednimi skupinami v samih levosredinskih strankah. »Notranja desnica« onemogoča razvoj demokratičnih in naprednih zamisli tudi v sami koaliciji leve sredine, posebno še zato, ker se vzporedno nadaljuje diskriminacija komunistov in celo iskanje kompromisov z desnico.

O dvojezičnih napisih

Rezultat dvoličnosti je jasen. Ta se odraža v delitvi Slovencev na tri kategorije. Zakon o dokončni ureditvi položaja slovenske šole je običal na mrtvi točki. Pozno in slabo je bila ustanovljena slovenska strokovna šola. Ni dovolj imeti občinskega prevajalca za slovenščino. To slednje je le prvi korak in treba je zagotoviti slovenskim občanom, da bo v vsakem občinskem uradu človek, ki bo lahko s slovenskimi občani govoril v slovenščini ter da bo občina izdajala tudi dokumente, pisane v slovenščini.

Posebno poglavje predstavlja vprašanje dvojezičnih napisov. V zvezi s tem vprašanjem je svetovalka Jelka Gerbec rekla: »Res je bilo postavljeno nekaj dvojezičnih napisov v Bazovici, Trebčah in Križu. Kaj pa v drugih slovenskih vaseh npr.: na Opčinah, Proseku, Kontovelu, Padričah, Katinari in Kolonkovcu, v Gropadi, Lonjerju, Podlonjerju, Rovtah, pri Banih in pri Ferlugih? V vseh teh krajih so še vedno samo italijanski napisi. Treba bo misliti tudi na dvojezične napise v tistih predmestnih okrajih, kjer živi mnogo Slovencev, npr. v Barkovljah, Rojanu, Škorkliji, Škednju, na Greti, pri Magdalenini in Sv. Alojziju».

V nadaljevanju svojega govora se je naša svetovalka dotaknila vprašanja toponomastike. Med drugim je rekla: »Ko je odšel bivši občinski odbornik Ceschia, se na občini ne govori več o tem vprašanju. Kaže, kot da se nihče drug več ne zanima za to vprašanje. In vendar sta v občinskem odboru sedaj kar dva Slovenci!»

Dvojezično imenovanje krajev bi moralo veljati povsod, ne samo na cestnih tablah, moralo bi veljati tudi na avtobusih. Toda občina tega ne upošteva. V openskem tramvaju je dala odstraniti slovenske napise.

Svetovalka Jelka Gerbec se je

nato dotaknila tudi vprašanja podpiranja slovenskih kulturnih ustanov. »Premalo je to — je poudarila — če občina podpira samo gledališče, podpirati bi morala tudi druge kulturne, športne in rekreativne ustanove, posebno pa Glasbeno matico in Dijaški dom. Morali bi ustanoviti poseben konzorcij raznih ustanov, ki naj bi skrbel za podpore iz javnih skladov za kulturno in rekreativno dejavnost slovenske manjšine. Pobudo za ustanovitev takega konzorcija naj bi dala občina».

V nadaljevanju svojega govora je naša svetovalka ponovno omenila občinske rekreativne. V občinskih rekreativnih ni mesta za slovenske otroke, zaradi tega so slovenski otroci prepuščeni samim sebi. Občina bi morala preskrbeti rekreativne tudi za slovenske otroke.

Svetovalac Lino Crevatin je govoril o javnih delih, predvidenih v petletnem načrtu, glavni del govora pa je namenil vprašanju javnih prevozov. »Vprašanje prevozov — je dejal — je tako pereče, da zbuja pozornost vseh družbenih in političnih sil v državi.

Nimam namena analizirati vzrokov hude krize, ki obstaja na tem področju, dotaknil pa se bom predvsem vprašanj mestnih in medkrajevnih prevozov. O teh vprašanjih sem govoril že med proračunsko razpravo leta 1968. Tedaj sem med drugim poudaril, da postaja voznost v našem mestu kaotična tudi zaradi povečane motorizacije in da ta povzroča mnogo nevšečnosti tako voznikom kot pešcem. Razne pobude, ki so bile občasno sprejete in ki niso med seboj povezane, ne morejo reševati kaotičnosti. Ta vprašanja je nujno potrebno temeljito proučiti in sprejeti je treba ustrezne ukrepe.

O javnih prevoznih sredstvih

Javna prevozna sredstva so velikega pomena, zato je treba vprašanja, ki so z njimi v zvezi, temeljito proučiti. Potrebna je prenovitev celotne strukture teh prevozov, pri čemer se mora upoštevati sedanje razmere in nujnost pa tudi perspektivnost.

Pred leti je bila imenovana posebna komisija za proučitev teh vprašanj, toda lahko rečem, da do sedaj ni prav nič konkretnega naredila. In prav zaradi tega se je stanje zelo poslabšalo. V mnogih drugih mestih so bili sprejeti konkretni ukrepi za izboljšanje javnih prevozov, pri nas teh ukrepov še ni.

Že leta 1967 sem predlagal posebno resolucijo, v kateri je med drugim rečeno, da je treba vprašanja javnih prevozov temeljito proučiti in da naj se imenuje posebna svetovalska komisija, ki naj to stori.

Tri leta so minila od tedaj, toda ni bilo v tem pogledu prav nič storjeno.

Svetovalac Crevatin je zatem ponovil zahtevo, naj občina municipalizira javno prevozno službo. To pomeni konkretno, da naj municipalizira avtobusne proge, ki so sedaj v zasebni koncesiji, nato pa naj načne organsko vprašanje znižanja tarif. »Vsem je znano — je dejal govornik — ima občinsko podjetje ACEGAT izgube pri vzdrževanju javne prevozne službe. Če je tako, naj občina uresniči to, kar že delajo občinske uprave v nekaterih mestih:

delavcem naj se omogoči brezplačen prevoz na delovno mesto in domov, študentom naj se razdelijo brezplačne karte za proge od doma do šole in obratno, prebivalstvu naj se dajo na razpolago poceni izkaznice za prevoze v mestu in izven mesta. Za tako socialno politiko, naj občina posreduje pri deželi in tudi pri osrednjih državnih oblasteh».

Svetovalac Marij Grbec je govoril o vprašanjih, ki so povezana s kmetijstvom, vrtnarstvom in vinogradništvom. Ožigosal je dejstvo, da preteklo poslovno leto občinska uprava ni namenila niti ene lire za razvoj te gospodarske panoge, ki je pomembna tudi v tržaški občini.

Govornik je nato opozoril, da je že na seji občinskega sveta dne 20. februarja 1969 predlagal ustanovitev komisije za kmetijstvo. Komisijo naj bi sestavljali predstavniki svetovalskih skupin in občinske uprave, zastopniki kmečkih organizacij in izvedenci. Ta komisija naj bi proučevala (Nadaljevanje na 4. strani)

Sekcija KPI «Vostok»

O vprašanju svetoivanskega «Narodnega doma»

Sekcija KPI «Vostok» pri Sv. Ivanu v Trstu je pred nekaj dnevi objavila letak v zvezi s položajem, v katerem se nahaja poslopje tamkajšnjega bivšega «Narodnega doma». V letaku je rečeno, da je to poslopje zgradila skupina slovenskih prebivalcev zato, da bi v njem razvijala kulturno in družbeno dejavnost Slovencev. Fašizem je z nasilnim postopkom oropal zakonite lastnike ter dom spremenil v rasiistično središče.

Po zadnji vojni je bil dom zopet na razpolago Svetoivančanom (v njem je bil sedež prosvetnega društva «Slavko Škamperle»), toda leta 1962 ga je oblast, pod prevezo, da gre za imovino bivšega režima, rekvirirala ter nato izročila ustanovi ENAL. Londonski sporazum, ki je bil podpisan leta 1954 med drugim predvideva tudi vrnitev svetoivanskega Narodnega doma slovenski narodnostni skupnosti.

Kljub temu, da je od podpisa londonskega sporazuma preteklo že toliko let, je vprašanje svetoivanskega Narodnega doma še vedno ne-
rešeno.

rešeno.

Svetoivanski komunisti opozarjajo tiste, ki so odgovorni za obstoj neurejeno stanje, da poslopje doma postopoma razpada in če se ne bo v najkrajšem času poskrbelo za potrebna popravila, bo poslopje neuporabno.

Svetoivanski komunisti pripominjajo, da v zadnjih časih krožijo vesti da se namerava poslopje z vsem zemljiščem prodati. Zato sekcijski KPI v imenu vseh svojih članov že vnaprej izraža svoje odločno nasprotovanje temu namenu in se obrača na ustanovo, ki se ukvarja z vprašanji kulturnih domov, da tudi za svetoivanski Narodni dom neumudoma ukrene potrebne korake za pravilno in vsestransko ureditev poslopja.

Na koncu letak poizva prebivalce Sv. Ivana, naj dvignejo svoj protest in skupaj s komunisti zahtevajo od merodajnih, da poskrbijo, da bo staro poslopje, v katerem, je bil nekoč sedež PD Škamperle, zopet na razpolago Slovincem.

Seja občinskega sveta v Dolini

Županovo poročilo o občinskem proračunu za leto 1971

Občina bo zgradila spomenik padlim partizanom

Občinski svet v Dolini je preteklo sredo začel razpravljati o občinskem proračunu za leto 1971. Ob začetku razprave je govoril župan Dušan Lovriha. Objasnili so mnoge probleme občine, dotaknil pa se je tudi splošne problematike občin. Omenil je vlogo občinskih uprav v okviru deželne ureditve. Pripomnil je, da morajo občinske uprave spričo želje večjih potreb in izdatkov najemati posojila in da občine nimajo zadostne avtonomije. Dežela in država preveč podcenjujeta vlogo občin.

Ko je župan govoril o trošarinskem davku je med drugim poudaril, da je od vseh davkov prav ta najbolj protidemokratičen, saj v enaki meri bremeni premožne in siromašne občane. Toda zakon določa

tako in občinska uprava se ne more izmikati. Obdavčeni so namreč vsi predmeti široke potrošnje. Pravilno bi bilo, da bi več plačal tisti, ki več poseduje.

Glede družinskega davka je dejal župan, ni pritožb. Občinska uprava v Dolini pozna skoraj vse davkoplačevalce in zato ni pomembnih davčnih utaj.

Dolinska občina ima največ stroškov z občinskimi nameščenci. Za ureditev ekonomskega položaja le-teh je občinska uprava v novem proračunu, poleg rednih izdatkov, določila še 7 milijonov lir.

Občina bo namestila še tri delavce, ker bo uvedla službo za odvažanje in uničevanje odpadkov in smeti.

Ko je župan govoril o omenjenem problemu je med drugim rekel, da mnogi meščani odlagajo ob cestah odpadke, pokvarjene dele pohištva ipd. To se po večini dogaja v večernih urah. V zvezi s tem je poudaril, da skrb za javno snago in spoštovanje narave ni samo naloga oblasti, ampak predvsem vprašanje olike in zavednosti posameznikov.

Občinska uprava je že precej napravila, da bi se v dolinski občini razvil turizem. Zgrajena je bila cesta od Boršta do ceste, ki vodi v Drago, nadaljevala bo gradnjo ceste proti Pesku in ceste iz Mačkovelj do Prebenega. Ta dela do podprla dežela.

V teku je gradnja športnega igrišča in v kratkem bodo dali na dražbo tudi gradnjo telovadnice.

Gradnja tovarne motorjev naglo napreduje, pristojne oblasti pa niso še poskrbele za gradnjo nove ceste za Boljunec, ki mora nadomestiti prejšnjo cesto Domjo-Boljunec.

Glede šolskih poslopij ima dolinska občinska uprava največje težave s šolo pri Domju. Tržaška občina bi morala zgraditi šolsko poslopje za učence, ki živijo na njenem območju. Samo tako bo lahko rešeno vprašanje šole pri Domju.

Pomembno vprašanje je tudi vprašanje prometnih zvez. Občinska uprava se je pogajala s podjetjem Acegat, ki namerava podaljšati avtobusno progo na industrijsko področje. Dolinska občinska uprava je na to pristala, toda pod pogojem, da Acegat poskrbi za avtobusno povezavo tudi z nekaterimi vasi dolinske občine. Kaže, da bo vprašanje ugodno rešeno.

Na koncu svojega poročila je župan Lovriha sporočil, da občina namerava zgraditi občinski spomenik padlim borcem NOB.

(O proračunu dolinske občine bomo obširneje poročali v prohodni številki. Op. uredn.).

Občinska uprava v Nabrežini ni upoštevala predlogov komunistov

Pogovor s tovarišem Markovicem

Občinski svet v Nabrežini je pred kratkim razpravljal o občinskem proračunu za leto 1971 ter ga seveda tudi odobril.

Načelnika skupine komunističnih svetovalcev tovariša Alojza Markovica smo vprašali, naj nam pojasni, kako je potekala proračunska razprava in zakaj je komunistična skupina glasovala proti proračunu.

Tovariš Markovic nam je odgovoril sledeče:

— Razprava o proračunu je bila kratka. Kljub temu so v njej sodelovali skoraj vsi člani naše skupine. Proračun smo kritizirali, ker ne odraža stvarnih potreb in želja velike večine naših občanov. V glavnem je proračun za prihodnje leto tak kot je bil letošnji. Največja «novost» novega proračuna je v tem, da pred-

videva storaj stoodstotno povišanje družinskega davka.

Zavedamo se, da so narasle potrebe in tudi zahteve, toda vemo tudi, da bi bilo možno poiskati druge vire dohodkov namesto da bi bremenili občane z novimi davki.

Država in dežela bi morali nakazati večje prispevke občinam.

Naša skupina je utemeljila kritike, ki jih je izrekla na račun novega proračuna. Predlagala je tudi konkretne ukrepe za doseg povečanja dohodkov ter razne ukrepe v korist občanov, toda občinski odbor ni upošteval teh predlogov. Zato smo glasovali proti.

Naša skupina bo nadaljevala svoje delo, upoštevajoč moč svojih volivcev in vseh dobrohotnih občanov.

Preprečimo fašistično izzivanje!

Antifašistična mladina vabi na sestanek, ki bo 6. decembra v Ljudskem domu v Križu

V zadnjem letu so se na Tržaškem pomnožili izgredi in vandalizmi fašistične drhali. Spomnimo se oskrbnitve miljskega spomenika padlim v odporniškem gibanju, spomenika na griču Sv. Justa v Trstu, spomenika bazoviškim žrtvam ter spomenikov padlim v NOB v Zgoniku in Saležu. Istočasno razne šovinistične organizacije objavljajo letake z odkrito protislovensko vsebino, ki hujskajo k sovraštvu med prebivalci različne narodnosti. Zadnji primer je letak organizacije «Lega nazionale» proti dvojezičnosti.

V zadnjem času so se predvsem v bližini tovarn večkrat pojavili napisi, ki so poveljevali fašizem, grške polkovnike in obetali nastop avtoritarnega režima v državi. Medtem smo zabeležili številne napade na napredne študente, organi javne varnosti niso sprejeli nobenega resnega ukrepa proti takim izzivanjem.

Vse te dogodke je treba tesno povezati z dogajanjem po vsej Italiji. Izjave misovskega poslanca Almiranteja, ki grozi, da bo naščuval «misovske prostovoljce» proti tistim, ki si upajo «motiti družbeni red», dokazujejo, da pripravlja buržoazija podoben načrt, po katerem naj bi se po vsej državi zaostri sila proti delavskemu razredu. Zgovoren dokaz za to so skvadristične tolpe, ki se organizirano vsiljujejo v tovarne, da bi nasilno zadušile stavkovno gibanje. V isti načrt spadajo razbijaški poulični boji, ki jih že tri mesece vodi fašistična drhal v Calabriji. Na našem področju se fašistično nasilje izvaja v obliki izzivanja in žaljenja Slovencev.

Napačno bi bilo odgovarjati na vsa ta izzivanja le s protesti. Učinkovito sredstvo je lahko samo organizirana obramba slovenske in italijanske mladine proti fašističnemu nasilju. V ta namen naj se po vseh ustanovijo obrambne skupine, ki naj bodo pripravljene, da v vsakem trenutku preprečijo nadaljnje pohode fašističnih izzivačev v naše vasi.

S tem namenom vabimo vso antifašistično mladino iz zgornje, devinsko-nabrežinske, dolinske in repentabske občine ter iz drugih okoliških vasi na srečanje, ki bo v Ljudskem domu v Križu dne 6. decembra ob 10. uri.

Antifašistična mladina

Mladinska konzulta obsoja fašistične izbruhe

Tržaška mladinska konzulta, v kateri so predstavniki raznih demokratičnih mladinskih organizacij, je sprejela resolucijo v zvezi s pojavi

šovinizma. Resolucija se glasi:

- «Mladinska konzulta obsoja fašistične izbruhe, do katerih je zadnje čase prišlo v Trstu in ki se izražajo z:
- napadi na mlade demokrate;
- mazanjem spomenikov padlim za svobodo;
- napisi, v katerih se poveljuje državni udar in dejavnost grških polkovnikov;
- zborovanjem arditov, ki se je pretvorilo v pravcato izzivanje in so ga oblasti krile s svojo prisotnostjo;
- obnavljanjem ščuvanja k protislovenskemu sovraštvu, kar delajo šovinistične organizacije, ko ponovno predlagajo geslo «ne dvojezičnosti», ki je pristno rasistično in proti pravicam slovenske narodne manjšine.

V teh dejanjih se odraža pojmovanje, ki je pri srcu nacionalistični retoriki, katera bi rada premaknila na desno os državne politike.

Zabtevamo za Trst resno politiko gospodarske obnove in vabimo k enotnosti in budnosti vse demokratične sile!»

Resolucijo so podpisali predstavniki naslednjih mladinskih organizacij: Gioventù studentesca, Akademski klub Adria, Gioventù repubblicana, Zveza mladih komunistov, socialistična mladina, Zveza demokratičnih žena, mladina stran-

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

ke PSIUP, Združenje slovenskih srednješolcev, združenje italijanskih katoliških univerzitetnih študentov, ženska italijanska katoliška akcija, Mladinsko gibanje krščanske demokracije, italijanski skavti ter predstavniki sindikatov CGIL in CISL.

GLASBENA MATICA - TRST

V soboto, 5. decembra 1970 ob 21 uri

v Kulturnem domu v Trstu

KONCERT OKTETA GALLUS

Lovro Rešek
Matija Potokar
Janez Zadnikar
Albert Kariž
Jože Humer
Jože Požar
Stane Češarek
Stane Urbančič

Umetniški vodja:
Borut Loparnik

Skladatelji:
Gallus, Foerster, Jenko, Ipavec-Kramolc, Mirk, Venturini, Mašek, Merku, Adamič, Simoniti, Švara, Tomc, K. Pahor, Marolt, Dev, Jež.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice (ul. R. Manna 29 - tel. 29779) ter eno uro pred koncertom pri blagajni Kulturnega doma.

Pogovor s poslancem Lizzerom

O zakonu za zaščito kraških posebnosti

Poslanska komisija za kmetijske zadeve je pred kratkim odobrila na zakonodajni stopnji zakonski osnutek, ki ga je predložil tržaški demokristjanski poslanec Belci o zaščiti nekaterih kraških posebnosti.

Zakon ureja ustanovitev posebnih kraških rezervatov za zaščito rastlinskih in geoloških posebnosti Krasa, ki jih bo v tehničnem smislu upravljala posebna javnopravna ustanova.

V razpravi o zakonu za zaščito kraških značilnosti je aktivno sodeloval tudi komunistični poslanec Mario Lizzer, zato smo ga prosili, naj nam posreduje nekaj informacij. Komunisti, je dejal tovariš Lizzer, smo se strinjali z duhom osnutka zakona štev. 485, ki ga je predložil kolega Belci, in z odličnim poročilom, ki sta ga sestavila profesorja Mezzena in Poldini iz Trsta.

Že na začetku smo soglašali s tem, da je potreben okvirni zakon o zaščiti Krasa, trdili pa smo, da bi moral deželni svet Furlanije-Juljske krajine sprejeti svoje posebne zakone za zaščito in valorizacijo Krasa.

Po razpravi v naši parlamentarni skupini in v poslanski komisiji za kmetijske zadeve smo glasovali za popravljeni zakon.

Čeprav smo bili naklonjeni zakonu o zaščiti Krasa, smo že na samem začetku imeli namen predlagati nekatere bistveno važne popravke. To smo tudi storili med razpravo v poslanski komisiji za kmetijstvo.

Vprašanje: Katera popravke je predlagala komunistična skupina?

Odgovor: Pozorno smo proučili osnutek zakona in dokumentacijo o značilnostih Krasa. Poslanec Škerk in senator Sema sta zahtevala, naj se postavi v središče razprave vprašanje zaščite slovenske narodnostne skupnosti, ki prebiva na tržaškem in na goriškem Krasu. Tudi Kmečki zvezi iz Trsta in Gorice in deželna «Alleanza dei contadini» so poslale konkretne predloge za zaščito slovenske narodnostne skupnosti. Te predloge sem upošteval, ko sem sodeloval v razpravi, posredovali pa smo jih tudi drugim poslanskim skupinam, ker smo želeli doseči sporazum o tem problemu ter seveda

vključiti nekatere bistveno važne popravke v osnutek zakona.

Zahtevali smo popravek 1. člena. Cilj našega spreminjevalnega predloga je bil, zaščiti etničnih značilnosti naseljen na kraškem področju. Ta popravek je tesno povezan s popravkom 3. člena, v katerem smo zahtevali, naj javnopravno ustanova za zaščito Krasa, vselej upošteva pravice prebivalcev slovenske narodnosti ter splošne potrebe kmetijstva.

Vladna večina je trdila, da je za vse to pristojna dežela in da ni mogoče obravnavati vprašanj narodne manjšine v okviru tega zakona. Zato smo zahtevali, naj se vključijo v zapisnik obveznosti o zaščiti krajevni skupnosti, ki bi jih morala upoštevati dežela.

Vprašanje: Ali ste predlagali še druge popravke?

Odgovor: Da, tudi druge, ki so po mojem mnenju zelo važni. Predlagali smo, naj se 2. členu doda sledeče: «prevedena je gradnja vojaških vežbališč in strelišč, prepovedane so vojaške vaje na zaščitnih področjih». Na ta način bi se preprečila škoda, ki jo vojaške vaje povzročajo na področjih, ki bi morala biti zaščitena.

Dalje smo predlagali, naj bi javnopravna ustanova za zaščito Krasa bila sestavljena iz konzorcija med deželo in občinami Trst, Milje, Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik, Repentabor in Doberdob. V tem konzorciju naj bi bile zastopane tudi druge ustanove, ki se zanimajo za zaščito Krasa in krajevne kmečke organizacije. Žal, smo predlog morali umakniti, ker vladna večina ni razumela koristnosti in važnosti zaščite krajevnega prebivalstva in zainteresiranih krajevnih ustanov.

Vprašanje: Ali je zakon odobren?

Odgovor: Da, odobren je ampak s spremembami. Popolnoma smo ukinili dva člena, ki sta jemala oblast avtonomni deželi in ki sta vsiljevala nekakšen nov «davek». Sedaj je odvisno od občin in demokratičnih organizacij in predvsem od avtonomne dežele, da storijo svoje. (Sicer pa zakon še ni dokončno odobren. Odobriti ga mora tudi senat.)

Bratsko srečanje v Trbovljah

Trboveljčani so prisrčno sprejeli kriške pevce, igralce in godbenike

V soboto 21. novembra je bilo v Trbovljah pomembno kulturno srečanje. Prireditelj je skrbno pripravilo tamkajšnje Delavsko prosvetno društvo Svoboda II. Na njej je sodelovalo PD Vesna iz Križa pri

Svoboda II, prof. Stane Ponikvar (ki vodi trboveljski pevski zbor) pa izrekel dobrodošlico. Med drugim je rekel, da Trboveljčani cenijo dejavnost kriških prosvetarjev, da poznajo težave, s katerimi se ti sre-

Gostovanje PD Vesna iz Križa v Trbovljah. Predstavniki DPD Svoboda II, prof. Stane Ponikvar izroča šopek nageljnovejšice predsedniku prosvetnega društva iz Križa Vojku Devetaku. Na odru so pevci in člani instrumentalnega ansambla «The Trappers» iz Križa.

Trstu. Kot je znano, sta se omenjeni društvi pobratili že pred več leti. Trboveljčani so prosvetarje iz Križa zelo lepo sprejeli. Ko so se pevci in igralci PD Vesne in instrumentalnega ansambla «The Trappers» predstavili v dvorani, so jim pevci iz Trbovelj zapeli pozdravno pesem, predstavnik DPD

čujejo, kakor tudi težko dobo fašističnega jarma. «V novih pogojih — je rekel prof. Ponikvar — in v spremenjenih razmerah so se med našima društvoma spletle bratske vezi in tudi današnje ponovno srečanje naj bo v vzpodbudo pri bodočem delu».

Tudi odbornik občine Trbovlje tovariš Jelo Potočar, je pozdravil goste iz Križa. Med drugim je izrazil željo, «da bi se dosedanja stiki poglobili ter da bi vzdušje s sprejema v Trbovljah kriški prosvetarji ponesli med svoje ljudi».

V imenu PD Vesna je spregovoril tovariš Boris Košuta. Zahvalil se je za prisrčen sprejem ter med drugim rekel: «Pevski zbor in dramska skupina sta izraz vitalnosti naše vasi na kulturno-prosvetnem in na drugih področjih». Boris Košuta je govoril tudi o težki preteklosti in o junaškem osvobodilnem boju, v katerem so kriški vaščani dali izredno velik doprinos. Svoj govor je zaključil z besedami: «Povezavo z ljudstvom, ki živi v matični domovini, danes nadaljujemo v drugačnih okoliščinah, z drugimi sredstvi. Delček teh naših sredstev predstavljamo tudi na tem odru».

Po teh «uradnih svečanostih», ki pa niso bile uradne temveč domače in prisrčne, je bil koncert zbora Vesna, ki ga vodi Frančko Žerjav. Na sporedu so bile v glavnem partizanske in bojne pesmi Dramsка skupina, ki jo vodi Vojko Devetak je uprizorila Klopčičevo enodejansko Mati. Nastopil je tudi instrumentalni ansambel «The Trappers», za zaključek pa je nastopil še instrumentalni ansambel «Unikat» iz Trbovelj. Celoten spored je lepo potekal in vsi izvajalci so bili deležni obilnih aplavzov hvalečnega občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo prostorno dvorano.

Po kulturnem sporedu je bilo družabno srečanje v sejni dvorani skupščine občine Trbovlje.

D E L O
glasilo KPI za slovensko
narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Tisk: Tip. Riva - Trst - Ul.
Torrebianca 12

Seminar študentskih klubov Slovenije v Dijaškem domu v Trstu. Razpravljali so o položaju Slovencev v zamejstvu.

Sestanek sindikalistov v Kopru

Preteklo sredo so se v Korpu sestali predstavniki sindikalnih organizacij iz obmejnih področij Jugoslavije in Italije. Sestanka so se udeležili predstavniki obalnega sindikalnega sveta, iz Nove Gorice, Tolmina, Ilirske Bistrice, Postojne, Buj in Pulja ter predstavniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL iz Trsta, Vidma, Gorice, Pordenona, Padove in Modene. Cilj sestanka je bilo nadaljnje sodelovanje sindikalnih organizacij.

Koprski sestanka se je udeležil tudi tajnik republiškega sveta sindikatov Slovenije Jože Marolt, ki je prisotne seznanil s političnimi cilji sindikatov Slovenije, z najnovejšimi gospodarskimi ukrepi ter s predvidenimi spremembami v jugoslovanskem političnem sistemu.

Udeležence sestanka je pozdravil tudi predsednik koprške občinske

skupščine Miro Kocjan, ki je med drugim poudaril, da tudi stiki na sindikalnem področju dobivajo vedno bolj konkretno obelježje.

Prispevki za Delo

Tovariš N. N. iz sekcije KPI pri Sv. Jakobu v Trstu daruje 20.000 lir za sklad Dela.

Brezovec Pina iz sekcije Sv. Jakoba v Trstu daruje 500 lir za sklad Dela. Uprava Dela so toplo zahvaljuje.

Delavke iz tovarne «Trieste textil» pred sedežem deželne vlade v Trstu. Delegacijo delavk je v spremstvu sindikalnih voditeljev sprejel deželni odbor. Stopper. Delavke niso še prejele plače za oktober.

Kolektiv tovarne «Trieste textil» se je uprl

Delavke podjetja «Trieste textil» (podjetje ima svoje obrate v tržaški prosti luki) so že več časa vznemirjene. Podjetje je namreč grozilo z odpusti z dela. Prejšnji teden je sindikalna akcija dosegla višek. 200 delavk je zasedlo tovarno. Ta akcija je imela velik odmev v mestu. Delavci raznih strok so izrazili solidarnost z delavkami, ki se tako odločno borijo za pravico do dela.

Akcija za postavitve spomenika v Štandrežu

V prejšnji številki smo poročali o pobudi za postavitve spomenika padlim partizanom v Štandrežu pri Gorici. To pobudo je sprožila goriška občinska svetovalka tov. Vilma Brajnik, podprli pa so jo bivši borci in krajevno prosvetno društvo Oton Župančič. Danes lahko zapišemo, da je pobuda našla ugoden odmev. V Štandrežu so začeli zbirati podpise za prošnjo, ki jo namestnik predložiti goriškemu županu. Domačini predlagajo, naj bi spomenik, ki naj dobi dvojezični napis, postavili ob glavnem trgu v Štandrežu. Občina naj bi posredovala za odkup primerne prostora.

V Sovodnjah bodo gradili novo šolsko poslopje

V Sovodnjah pri Gorici bodo gradili novo šolsko poslopje. Ta sklep ni sicer povsem nov. Kot je znano, je občinska uprava že svojčas naredila nekaj korakov v tej smeri. Izdelan je bil tudi načrt. Toda pred kratkim se je izkazalo, da poslopja ni mogoče graditi na predvidenem mestu, ker je preblizu pokopališču. Zato so o zadevi govorili v občinskem svetu ter sklenili, da bodo poiskali ustrezen prostor za šolo v bližini športnega igrišča.

Kritičen položaj v tekstilni tovarni v Podgori

Položaj v tekstilni tovarni v Podgori pri Gorici postaja vedno bolj kritičen, 1.435 delavcev dela po zmanjšanem urniku.

Preteklo sredo so predstavniki sindikalnih organizacij in člani tovarniških komisij odšli k deželni odborniku za trgovino in industrijo. Srečanje z deželnim odbornikom je bilo tembolj nujno, ker so delavke zvedele za postopno razstavljanje stavov ne da bi jih potem nadomestili z drugimi.

OKNO V SVET

Pobuda začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama

Ameriške oborožene sile so angažirane v Vietnamu že več kot šest let, kjer vodijo neusmiljeno uničevalno vojno, ki se je razširila na tri indokitajske države, ne da bi našla izhod.

Ameriški imperializem je povsod pripravljen pohiteti na pomoč zatiralcem proti zatiranim, ki se upirajo, pomagati izkoriščevalcem v boju proti izkoriščanim, fevdalcem in fašistom proti demokratom. Zelo aktiven je v Indokini, kjer vodi kriminalno agresivno vojno, polno pokolov prebivalstva (Song My, Ba Lang, An itd. so samo nekateri primeri), bombardiranje ter uporabe kemičnih vojnih sredstev. Toda naj stori karkoli, poraz mu je usojen.

Pobuda začasne revolucionarne vlade republike Južni Vietnam, ki jo je sprožila načelnica delegacije, ki se pogaja za mir v Vietnamu (delegacija zaseda v Parizu), je odprla pot, ki naj bi pripeljala do politične rešitve. Ko bi se Nixonova vlada hotela pogajati, bi pariška konferenca lahko takšno rešitev tudi našla. Toda stališče ameriškega odposlanstva potrjuje, da ameriški vladi ni mar taka rešitev.

Nixon zasleduje politiko, ki je predvsem v tem, da pripravi domačine na raznih koncih sveta, da se spopadajo med seboj za interese ameriškega imperializma. Ameriški plačanci pa sprejemajo potrebno gospodarsko pomoč in podporo.

Za Indokino to pomeni, da se proti prebivalcem Vietnama, Laosa in Kambodže, ki se bojujejo za neodvisnost svoje države, postavlja čim več Vietnamcev, Laožanov in Kambodžanov.

To pomeni «vietnamizirati» spopad, ki naj bi se sicer nadaljeval, spremenila bi se le «barva kože na truplih», kot je ameriški zastopnik na pogajanjih v Parizu brezobzirno zaupal svojim sodelavcem.

V tej pustolovščini se Nixon opira na rasizem, ki kvari del prebivalstva v ZDA. Po njegovem mnenju bo najmanj zavedna množica Američanov manj kritizirala vojno. V takšnih razmerah bi se vojna zavlekla za več let v upanju, da bi se nazadnje le izčrpal ljudski odpor v Vietnamu.

Kaj je predlagala predstavnica začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama na konferenci v Parizu?

— Popoln umik ameriških in satalitskih enot;

— odstranitev sedanje lutkovne vlade v Saigonu, ustanovitev začasne koalicijske vlade, ki bi organizirala svobodne volitve.

Karkoli bo storila Nixonova vlada, da bi zadušila pobude, ki bi izhajale in omenjenih predlogov, ne bo mogla preprečiti, da bi prišel glas o njih tudi v ZDA in v Južni Vietnam.

(Povzeto iz glasila KPF «L'Humanité»)

Uspeh čilske levice

Socialistični vodja Salvador Allende je tudi uradno postal čilski predsednik. Zmaga ni samo zmagovalje osebnosti marveč velik uspeh čilske levice. Uspeh je bil dosežen zaradi zahteve večine prebivalstva, da ta andski narod krene po poti družbenih sprememb.

Čile bi moral biti sedaj pred preobratom. To je sicer tudi poglavito geslo Allendeja, da opozarja na potrebo realizma, ob-

ljublja pa odločno «začetek poti v socialistično družbo».

Njegov program določa nacionalizacijo bazičnega gospodarstva, predvsem strateških surovin, bank in zunanje trgovine. Prav tako se zavzema za razlastitev velikih posestev, da bi lahko izvedli «goloboko in široko» agrarno reformo.

Ni mogoče zanemariti dejstva, da je Allende prvi latinskoameriški predsednik marksističnih prepričanj in da je bil izvoljen s svobodno izraženo voljo ljudstva. Gre za dvoje: prvič, progresivne socialistične težnje prodirajo na široki fronti v latinskoameriško družbo in drugič, razbili so dogmo dela device, da je oboroženi boj edina oblika revolucije.

Izvolitev Allendeja vsebuje tudi pomemben nauk: levica lahko v Latinski Ameriki zmaga samo z enotnostjo vseh svojih sil. Allendova fronta «narodne enotnosti» združuje različne politične sile. Pristop sto let stare radikalne stranke k fronti je bil dragocen. Toda takoj moramo reči, da bo lahko Allende uspešno vladal samo, če bo ohranil enotnost levice, bo pa to kočljiva naloga, saj so v «narodni enotnosti» sile s precej različnimi programskimi in tudi ideološkimi opredelitvami.

Zdaj je zelo pomembno stališče krščanskih demokratov, ki so posamezno še vedno najmočnejša narodna stranka. Med njimi je precej nesloge, vendar se je večina izrekla za sodelovanje z Allendom na podlagi sporazuma o zajamčenju večstrankarskega režima. Krščanski demokrati dobro vedo, da bi bilo sodelovanje z desnico samomor, ker se ljudstvo obrača na levo. Zato je tudi doživela resnični poraz. Napačno pa bi bilo sklepati, da se je vdala. To dokazuje plima političnega terorizma, h katerega se je zatekla.

Nixonov govor v OZN

S svojim govorom pred generalno skupščino Združenih narodov je predsednik Nixon napravil vtis, da pripisuje bistveni pomen v mednarodnem življenju dejavniki sile in središčem, ki z njo razpolagajo v najvišjem obsegu.

Predsednik Nixon je bil odkrit, ko je prikazoval stvarno podobo današnjih dni, kot jo vidi sam. Poudarja, da je «sila dejstvo mednarodnega življenja». To je res. To je tudi vedno bila v različnih stopnjah. Spor ni v tem. Bistveno vprašanje je, ali more sila urejati mednarodno življenje, oziroma kako preprečiti, da se to ne bi dogajalo. Odgovori so znani, prav kot vemo, da «ravnotežje strahu», to je jedrske moči supersil ni edina dimenzija svetovnega miru.

Nixon je kot poglavito temo svojega govora omenjal odnose med supersilama in s tem pokazal, da ne zaupa samo v njuno velikansko odgovornost pred svetom, marveč tudi v njun — če to hočemo ali ne — prevladujoči varuški položaj nad njim. Toda kot je očitno, da so Združeni narodi in čas njihovega jubileja zelo neprimerno mesto za te ideje, je zanesljivo tudi to, da svet ni niti najmanj razpoložen sprejeti take odnose in perspektive, kot jih je izrekel predsednik Nixon.

(Komentar «Komunist»)